

РОЗГЛЯНУТО
навчально-методична рада
ВП «Лисичанський педагогічний
коледж ЛНУ імені Тараса Шевченка»
_____ Л. Ю. Тарарива

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВП «Лисичанський
педагогічний коледж ЛНУ
імені Тараса Шевченка»
_____ Г.М.Міненко

ПОЛОЖЕННЯ

**про написання курсових робіт
для студентів усіх спеціальностей
та освітньо-кваліфікаційних рівнів**

Рекомендовано навчально-методичною радою ВП «Лисичанський педагогічний коледж ЛНУ імені Тараса Шевченка» (протокол №3 від 29.10.2018 року) як навчальний посібник для студентів педагогічного коледжу.

Укладачі: Сергієнко Л. В., кандидат педагогічних наук, викладач ц. к.

загальної філології, завідувач навчально-методичного кабінету;

Тарарива Л. Ю., кандидат філологічних наук, викладач ц. к.

загальної філології, заступник директора з навчальної роботи;

Ігнатуша А. Л., магістр початкової освіти, викладач загальної педагогіки, завідувач навчально-виробничої практики.

Загальні положення

Однією із важливих форм підготовки висококваліфікованих фахівців є виконання курсових робіт.

Курсова робота розвиває творчу уяву студентів, активність, ініціативність, самостійність, вчить систематизувати матеріал. Під час виконання курсової роботи студенти розширюють коло знань, закріплюють набуті в процесі навчання уміння самостійно досліджувати і ознайомлюватися з працями науковців.

Курсова робота передбачає виявлення загальної підготовки студентів на певному етапі навчання. Виконання роботи як однієї з основних форм самостійного дослідження націлює студентів на творчі пошуки як у питаннях відбору, опрацювання і використання наукової літератури, так і в питаннях систематизації та аналізу дібраного дидактичного матеріалу.

Написання курсової роботи вимагає від студентів наполегливої, систематичної праці, так як вона містить в собі всі основні елементи як науково-дослідної, так і науково-методичної роботи. Вона повинна мати певне практичне спрямування: після відповідного редагування використовуватися як методичний посібник чи доповідь з окремих питань.

Курсова робота може мати три напрямки виконання:

1. **ТЕОРЕТИЧНИЙ.** З обраної теми курсової роботи студент проводить поглиблене дослідження, вивчення та узагальнення досвіду практичної роботи учителів, розкриває рівень своїх умінь опрацювати літературу, узагальнювати матеріал, робити висновки, висловлювати власні методичні рекомендації для більш успішного завдання дітьми матеріалу.
2. **ТЕОРЕТИКО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ.** Вивчити та проаналізувати теоретичну літературу з обраної теми, узагальнити досвід роботи практичних учителів та поради науковців, студент може запропонувати свої засоби для покращення результатів навчання і виховання. Цінність самостійно ускладненого матеріалу перевіряється студентами під час проходження педагогічної практики в школі.
3. **ДОСЛІДНИЦЬКИЙ.** Проводиться дослідження певного питання з теми курсової роботи, робляться висновки, пропозиції, розробляються рекомендації.

Обов'язковим для всіх напрямків виконання курсових робіт є використання інформаційно-комунікаційних технологій. Рекомендовано під час оформлення курсової роботи використовувати програмний продукт Microsoft Office. Захист роботи проводити з використанням презентації виконаної в програмі Microsoft PowerPoint (чи іншій). В експериментальній частині для розрахунків використовувати Microsoft Excel, для збору анкетних даних сервіси Google для онлайн-опитування. Якщо курсова робота передбачає розробки уроків або виховних заходів, вони обов'язково повинні супроводжуватись мультимедійними презентаціями або аудіо-, відеофрагментами до теми уроку.

Складові частини роботи.

Курсова робота має характер цільної, завершеної роботи щодо змісту, вичерпності теми. У ній повинні бути наявними всі основні складові частини:

1. Титульна сторінка
2. Зміст (або план)
3. Вступ
4. Основна частина з відповідними розділами та підрозділами
5. Висновки

6. Додатки
7. Список використаної літератури

Титульна сторінка включає в себе:

1. Назву міністерства та навчального закладу
2. Назву теми.
3. Вид роботи, назву предмета, спеціальності та прізвище того, хто виконує роботу.
4. Прізвище та ініціали керівника роботи.
5. Місце, рік виконання роботи.

Титульна сторінка оформлюється без малюнків (Див. додаток А)

Зміст розташовується на початку роботи відразу після титульного листка. У ньому зазначають назви розділів і основних підрозділів, сторінки роботи, на яких уміщено ці назви. (Див. додаток Б)

Вступ курсової роботи повинен бути максимально стислим, лаконічним і висвітлювати такі обов'язкові моменти:

- а) обґрунтування вибору теми, її актуальність;
- б) визначення мети і завдання роботи, предмету і об'єкту дослідженої проблеми;
- в) гіпотеза дослідження (якщо робота має дослідницький характер);
- г) методи дослідження.

Вступ до курсової роботи не поділяється на підрозділи чи пункти, в ньому не виділяються окремими заголовками чи підрозділами висловлювані питання.

Основна частина курсової роботи поділяється на теоретичну і практичну (експериментальну) частини.

Основна частина курсової роботи складається з 2 (3) розділів, кожен з яких поділяється на декілька підрозділів (параграфів). Назви розділів та параграфів формулюють стисло і чітко.

В основній частині розкривається тема роботи, подаються опис та аналіз матеріалу, оцінка факторів і явищ, підкріплені даними наукової літератури, узагальненнями і висновками з окремих теоретично обґрунтованих висвітлювання питань. Розташування розділів і підрозділів повинно забезпечити послідовність, взаємозв'язок викладу, логічний перехід від одного питання до іншого.

В **експериментальній частині** курсової роботи на підставі проведеного аналізу обґрунтовується напрямок розробки чи пропозицій і викладається їх зміст з необхідною аргументацією, розрахунками, схемами тощо. Практична частина роботи може включати спостереження студента під час науково-виробничого стажування, аналіз власної фахової діяльності за проблемою дослідження; опис методики педагогічного експерименту, результати кількісного та якісного аналізу експериментальної роботи.

Вивчення освітнього процесу в школі може бути проведене за допомогою:

- контрольної роботи й наступного аналізу її результатів;
- індивідуальних бесід з учнями;
- вивчення класного журналу, учнівських зошитів;
- бесід з учителями;
- бесід з батьками учнів;
- анкетування тощо.

Дослідження подається у вигляді схем, таблиць, діаграм, на яких конкретно показано ступінь досягнення поставленої мети. Наприкінці кожного розділу основної частини роботи потрібно формулювати локальні висновки.

Висновки. У розділі віддзеркалюється ступінь досягнення поставленої меті роботи шляхом систематизації в інтегрованому вигляді всього змісту та результатів роботи. Цей розділ повинен показувати незалежному читачу (скажімо, члену державної комісії, який мало знайомий з роботою, але зобов'язаний мати аргументи для об'єктивного оцінювання роботи): важливість, значимість і актуальність проблеми, яким чином вона вивчалася і аналізувалася у минулому та слухачем, що показав аналіз, які додаткові дослідження були зроблені, чому для вирішення проблеми були обрані саме такі шляхи, що конкретно розроблено у роботі.

Список використаних джерел. До списку джерел включаються наукові публікації різного рівня, архівні джерела, що використовувалися автором для обґрунтування позицій своєї роботи. Посилання на літературу подаються відповідно до прийнятих стандартів, наприклад [1, с. 34].

Правила оформлення бібліографії подано в додатку В.

Додатки. Курсова робота може включати такий структурний підрозділ як ДОДАТКИ, до яких входять таблиці, рисунки, графіки, анкети, тести, програми бесід із студентами, програми спостережень, питання до інтерв'ю зі студентами, педагогічними працівниками, методичні розробки тощо. Додатки розміщують в порядку появи посилань у тексті. Крім таблиць, рисунків, графіків, сюди можуть бути включені анкети, трести, програми бесід з учнями, програми спостережень, питання до інтерв'ю зі студентами, фахівцями, методичні розробки тощо.

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу друкують на комп'ютері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) з полуторним міжрядковим інтервалом.

Оптимальний обсяг курсової роботи 25-30 сторінок без урахування списку використаних джерел та додатків.

Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля: вгорі, внизу – 20 мм, з лівого боку – 30 мм, з правого боку – 15 мм. Абзац – 1,25. Шрифт – Times New Roman, кегль – 14. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору, середньої жирності.

Заголовки структурних частин курсової роботи, а саме: ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ друкують **великими літерами** симетрично до тексту.

Заголовки підрозділів (параграфів) друкують з абзацу **маленькими літерами** (крім першої літери, яка друкується великою). Крапка в кінці заголовків не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапками.

Відстань між заголовком структурних частин (розділів) та підрозділів (параграфів) повинна дорівнювати 2 інтервалам.

Кожен розділ роботи слід починати з нової сторінки.

При друкуванні тексту слід чітко диференціювати тире та дефіс. Дефіс – це коротка риска (-), що вживається як знак переносу частин слова з одного рядка на інший або як з'єднувальна риска між словами, наприклад: „навчально-виховний процес”. Тире (–) ставиться перед перед узагальнюючим словом, що стоїть після однорідних членів речення, тощо, наприклад: „методи навчання – це ...”, „В. О. Сухомлинський – педагог-практик, педагог-новатор”.

Нумерація. Нумерація сторінок подається арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включається до загальної нумерації сторінок, але *номер сторінки (1) не ставиться*. На наступних сторінках номер

ставиться у *правому верхньому куті* сторінки без крапки в кінці.

Вступ, висновки, список використаних джерел не нумерують. Тобто не друкують „1. Вступ” або „6. Висновки”.

Номер розділу ставиться після слова РОЗДІЛ, після номера крапка не ставиться (РОЗДІЛ 1). Заголовок розділу друкується з нового рядка великими літерами симетрично до тексту.

Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера параграфа, між якими ставиться крапка. У кінці номера підрозділу теж ставиться крапка і далі, в цьому ж рядку, йде заголовок підрозділу. Наприклад:

РОЗДІЛ 1

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ТЕХНОЛОГІЇ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

1.1. Теоретичні основи інтерактивних технологій навчання

Досліджувана нами проблема, як показує аналіз науково-педагогічної літератури,(текст).

Кожний **новий розділ** починається з нової сторінки, **підрозділ** – ні.

Якщо в тексті роботи використовуються ілюстрації (малюнки, графіки, схеми) і таблиці (а це необхідний елемент наукової праці), то вони подаються безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше. Якщо ілюстрація чи таблиця мають розмір більший за формат А 4, то її можна розмістити у додатках.

Ілюстрації позначають словом "Рис." і нумерують послідовно в межах розділу (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках). Номер ілюстрації складається із номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: "Рис. 1.3" (третій рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальний підпис розміщується безпосередньо під ілюстрацією.

Таблиці нумеруються послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщується напис "Таблиця" із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. Наприклад: "Таблиця 1.2" (друга таблиця першого розділу).

Якщо таблиця переноситься на наступну сторінку, то над таблицею пишеться "Продовження таблиці" і вказується її номер, наприклад: "Продовження табл. 1.2". Назви граф у таблиці пишуться з великої літери, підзаголовки – з маленької, якщо вони складають одне речення із заголовком. Якщо вони самостійні, то пишуться з великої літери. Висота рядків повинна бути не менше 8 мм.

Ілюстрації

Основними видами ілюстративного матеріалу у курсових роботах є: креслення, схема, фотографія, діаграма, графік. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Номер ілюстрації та відповідну назву розміщують під малюнком. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (під малюнковий підпис).

У тому місці наукової роботи, де викладається тема, пов'язана із ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання в вигляді виразу в круглих дужках, наприклад: (рис. 3.1) або зворот типу: „як це видно з рис. 3.1” або „як це показано на рис. 3.1)”.

Приклад подання ілюстрації:

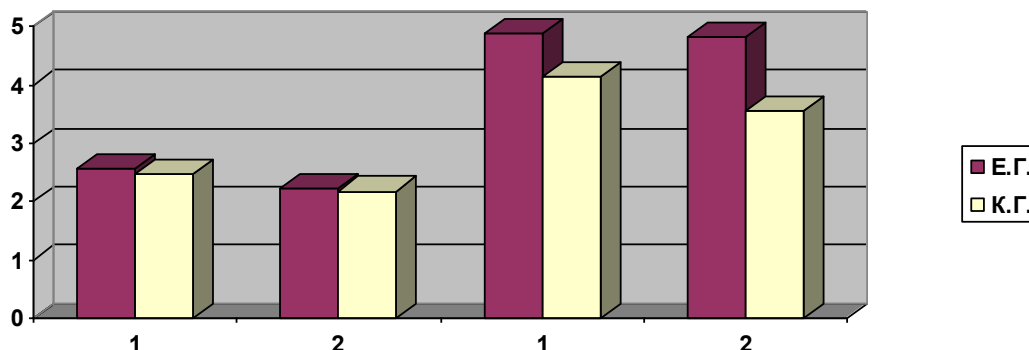

Рис. 1.2. Порівняння успішності учнів контрольної та експериментальної груп

Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць.

Таблиця (номер)

		Назва таблиці				
Головка						Заголовки граф Підзаголовки граф
Рядки						

Боковик (заголовки рядків) Графи (колонки)

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею та друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за стрілкою годинника. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку.

При посиланні в тексті на таблиці слово "таблиця" пишеться скорочено, наприклад: "... в табл. 1.2".

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

У процесі написання курсової роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати. *Посилання роботи на останні видання публікацій!!!* На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли праці, в яких міститься необхідний матеріал, не перевидавалися (твори відомих педагогів, психологів та ін.).

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи того друкованого твору слід наводити *цитати*. Науковий

етикет потребує точного відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором. Використовувати цитати в тексті роботи доцільно тоді, коли є потреба порівняти погляди різних авторів з одного й того ж питання. Текст, який цитується, береться в лапки й супроводжує посиланням на джерела. Посилання роблять і тоді, коли думка автора переказується.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід зазначати у квадратних дужках порядковим номером цього джерела за бібліографічним списком (списком використаної літератури) і відповідною сторінкою, наприклад: [9, с. 67], Цей запис означає, що науковець посилається на роботу, яка значиться у списку літератури під номером 9, а матеріал взято зі сторінки 67 цього джерела.

Переказ думок ряду авторів оформляється значенням у квадратних дужках номерів їхніх праць у бібліографічному списку через крапку з комою. Наприклад, запис [4; 5; 7; 9] означає посилання на джерела під номерами 4,5,7,9 у списку літератури.

Вимоги до оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Джерела, що використані для написання курсової роботи, слід розміщувати у списку в алфавітному порядку прізвищ авторів (якщо авторів декілька, то прізвищ перших), а також заголовків праць. До списку літератури включаються всі публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані. *Неприпустимим є переклад російських видань українською мовою.* Література іноземними мовами наводиться в кінці списку використаної літератури. Відомості про джерела, що включені до списку, подаються згідно з вимогами державного стандарту.

Зразки оформлення бібліографічного опису у списку джерел (див. додаток В) Додатки

У кінці наукових робіт розміщуються додатки в порядку появи посилань у тексті. Крім таблиць, рисунків, графіків, сюди можуть бути включені анкети, тести, програми бесід з учнями, програми спостережень, питання до інтерв'ю зі студентами, педагогічними працівниками, методичні розробки тощо. Додаток повинен мати заголовок, який друкується у правому верхньому куті малими літерами (перша – велика) із зазначенням його номера, але без знака №, наприклад: Додаток Б. Якщо до курсової роботи включено лише один додаток, то слово Додаток подається без номера.

III. Порядок виконання курсової роботи

Виконання курсової роботи починається з вибору теми. Потрібно вибрати тему, до якої є найбільший потяг, з тих питань, в яких студент найбільше обізнаний.

Працювати над курсовою роботою слід в такій послідовності:

- вибір теми;
- консультації з керівником; збирання бібліографії;
- поповнення теоретичних знань, розробка системи зразкових прийомів, конспектів уроків, системи вправ, засобів унаочнення для практичного користування;
- складання плану, який повинен включати такі розділи:
 - а) постановка завдань курсової роботи;
 - б) вивчення потрібної літератури;
 - в) спостереження педагогічної практики і аналіз спостережень;
 - г) розробка власних рекомендацій (системи уроків, методів, прийомів роботи);
 - д) експериментальна робота;

- с) остаточне оформлення роботи;
- ж) написання тексту роботи;
- з) оформлення тексту;
- к) захист.

IV. Захист і оцінка курсової роботи.

За два тижні до захисту виконання курсової роботи повністю завершено, вона подається керівникові для рецензування. У рецензії керівника визначаються такі моменти:

- зв'язок теми з актуальними проблемами педагогіки, психології, методик викладання;
- теоретичне і практичне значення розробки;
- композиційна стрункість курсової роботи;
- критичне і творче використання наукової і методичної літератури з цієї проблеми;
- якісна і кількісна характеристика зібраного матеріалу, рівень його аналізу;
- характер висновків і узагальнень;
- повнота списку використаної літератури;
- стиль викладу;
- стан грамотності та оформлення курсової роботи.

На захисті курсових робіт автор курсової роботи протягом 10 хвилин розповідає про зміст своєї роботи, відповідає на запитання.

Оцінка виставляється з урахуванням рецензії і якості захисту роботи автором. Курсова робота оцінюється за п'ятибальною (стобальною) системою.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	за 5-тибальною шкалою
100-98	A	відмінно
97-94		
93-90		
89-85	B	добре
84-79		
78-74		
73-69	D	задовільно
68-64		
63-60		
59-47	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
46-35	F	незадовільно з обов'язковим повторним написання роботи
34-0		

Робота, яка оцінюється на "незадовільно" до захисту не допускається, її повертають для доопрацювання з відповідними вказівками керівника.

Якщо при захисті роботи студент не показав потрібної ерудиції, то оцінка знижується на один бал.

Міністерство освіти і науки України
ВП «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка»

Циклова комісія загальної педагогіки і психології

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Курсова робота з педагогіки
студентки 4 курсу, групи АПО
спеціальності «Початкова освіта»
ОКР «молодший спеціаліст»
Бахтіної Ірини Володимирівни

Керівник: Ігнатуша А. Л., магістр
початкової освіти, викладач загальної
педагогіки

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	7
1.1. (Назва підрозділу)	7
1.2. (Назва підрозділу)	15
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ	16
2.1. (Назва підрозділу)	16
2.2. (Назва підрозділу)	25
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	34
ДОДАТКИ.....	44